

cutaneous anthrax - จังหวัดพะเยา

ในช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๖ ได้เกิดการระบาดของโรคแอนแทรกซ์ขึ้นที่ หมู่ที่ ๗ ต.ฝายกวาง อ.เชียงคำ จ.พะเยา พบผู้ป่วยรวมทั้งหมด ๕ คน เป็นชายทั้งหมด ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วย ๑๖ กุมภาพันธ์ ผู้ป่วยทุกคนมีแผลบริเวณนิ้วมือ มีไข้สูง ปวดศีรษะ และคันบริเวณแผล ผู้ป่วย ๓ ราย ไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลเชียงคำ อีก ๒ ราย รักษาที่บ้านที่บ้านทั้งหมดอาการทุเลา

ผู้ป่วยทั้ง ๕ คน มีประวัติว่าเป็นผู้ร่วมกินข้าวและควายตัวหนึ่ง ซึ่งป่วยตายเมื่อวันที่ ๗ ก.พ. เนื้อและเครื่องในรวมทั้งหนังควายได้แบ่งจำหน่ายให้แก่ประชาชน ๗๒ ครอบครัวจากที่มีอยู่ทั้งหมด ๘๗ ครอบครัวในบ้านหมู่ที่ ๗ แต่ไม่มีผู้รับประทานเนื้อดิบ เพราะเคยรู้เรื่องโรคแอนแทรกซ์จากการป่วยในหมู่บ้านอื่น ควายตัวนี้สอบถามได้ว่าซื้อมาจากพ่อค้าควายในอำเภอดอกคำใต้ประมาณ ๒ สัปดาห์ก่อนป่วยตายแต่พ่อค้าควายดังกล่าวปฏิเสธว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงไม่สามารถสืบหาที่มาของควายที่เชื่อว่าเป็นสาเหตุของการป่วยนี้ได้

ผู้รายงาน พนักงานระบาดวิทยาประจำจังหวัดพะเยา

หมายเหตุรายงาน cutaneous anthrax เกิดกับผิวหนังที่สัมผัสกับเนื้อสัตว์ที่เป็นโรค โดยเฉพาะอย่างยิ่งตรงบริเวณที่ถูกงูไถ มีรอยถลอก หรือมีบาดแผลระยะฟักตัวหลังสัมผัสอาจจะเป็นเพียงไม่กี่ชั่วโมง ถึง ๕ วัน แต่ส่วนใหญ่มักจะไม่เกิน ๒ วัน ผิวหนังตอนแรกจะมีลักษณะเป็นตุ่มนูนเหมือนยางกืด ภายใน ๓ วัน จะกลายเป็นตุ่มใส ซึ่งภายหลังจะมีสีคล้ำลงและแตกออกเป็นแผล ไม่กี่วันต่อมาแผลจะมีแผ่นแห้งแข็งคลุมเรียกว่า eschar และรอบ ๆ แผลมักจะแดง ในผู้ป่วยที่สงสัยจะเป็น cutaneous anthrax ควรจะย้อมเชื้อจากน้ำในตุ่มแผล หรือจากแผลที่ยังเปียกโดย Giemsa stain หรือเพาะเชื้อจากแผล ถ้าพบเชื้อ Bacillus anthracis ซึ่งเป็น gram-positive bacillus ก็จะเป็นการยืนยันการวินิจฉัย

การสอบสวนโรคอาหารเป็นพิษจากปลาจ่อม อ.ตาคลี จ.นครสวรรค์

ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๓ พ.ค.๒๕๒๖ เกิดป่วยด้วยโรคอาหารเป็นพิษขึ้นใน อ.ตาคลี มีผู้ป่วย ๘๑ ราย และอำเภอตากฟ้า มีผู้ป่วย ๕๔ ราย รวม ๑๓๕ ราย เป็นชาย ๖๓ ราย หญิง ๗๒ ราย อายุระหว่าง ๒-๘๑ ปี ครึ่งหนึ่งของผู้ป่วยทั้งหมดมีอายุระหว่าง ๒๐-๕๔ ปี ผู้ป่วยทุกรายมีประวัติกินปลาจ่อมที่สอบสวนได้ว่ามาจากแหล่งผลิตเดียวกันระยะเวลาตั้งแต่กินปลาจ่อมจนถึงเวลาเริ่มป่วยอยู่ระหว่างครึ่งชั่วโมง ถึง ๕ ชั่วโมง, ๗๗ % ของผู้ป่วยทั้งหมดมีระยะฟักตัวภายใน ๒ ชั่วโมง ผู้ป่วยมีอาการคลื่นไส้อาเจียน ๑๐๐ %, ท้องร่วง ๕๐ %, ปวดท้อง ๒๒ % และเวียนศีรษะ ๑๓ % ผู้ป่วยส่วนใหญ่เข้ารับการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลตาคลีและโรงพยาบาลตากฟ้า ทุกคนหายเป็นปกติหลังการรักษา ไม่มีผู้เสียชีวิต